

LA CAMPANA DE GRACIA.

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SEMANA.

CADA NÚMERO **5** CÉNTIMS PER TOT ESPANYA.

Números atrassats 10 céntims.

ADMINISTRACIÓ y REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj, 20, botiga. BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pesetas 1'50. Cuba y Puerto-Rico, 2.—Estranger, 2'50.

SOBRE LO DE MANRESA.

CONSIDERACIONS.

Las diferencias que sovint surgen entre el capital y el trabajo succehen com ab las malaltias: aquestas s' agravan ó s' alivian, segons l' estat de la temperatura, segons la major ó menor humitat de l' atmosfera, segons la pureza ó la impuresa del ambient.

Las crisis promogudas pels antagonismes entre ls distints factors de la producció, depenen també en gran part del ambient polítich que 's respira.

En un ambient liberal la curació es fácil. En un ambient conservador s' envenenan sempre.

La crisis de Manresa de abril últim van resoldre las autoridades liberals a satisfacció de tots, servint de intermediarias entre ls interessos en pugna. llimant aspersiones, concordant voluntats, fent lo que fa un bon pare quan se proposa restablir la pau dintre de una familia dividida.

En cambi la crisis actual surgida en plé domini conservador, amenssa prolongarse indefinidamente, causant disgustos en gran. Las autoridades conservadoras s' abstenen de tota intervenció amistosa. Imitant a Pons Pilat, diuhen que se 'n rentan las mans.

Diu lo gòbern conservador:

—A mi no m' expliquen res: jo no sé, ni m' importa saber qui té rahó ni qui té culpa en la qüestió que ventileu. Si teniu mals-de-cap, passéu-vos-els. Pero aneu alerta a relliscar, que vigilo. Al primer que se separa del camí recte 'l despámpano.

Ni més, ni menos.

Prenguin nota de aixó las classes treballadoras y fásinse càrrech de la diferencia que hi ha entre un gòbern liberal y un gòbern reaccionari.

Y a pesar de tot, ara com sempre, la sensatés de las classes obreras manresanas es exemplar.

Lluytan en nom del companyerisme y en favor del principi de associació ab un valor y una constancia admirables, sense que ni 'l més petit excés puga tirar-se'ls en cara.

Fins ara no han sortit de las filas obreras los tiros de Sant Joan de Vilatorrada ni res que s' hi sembli. Fins ara no sabem que s' haja exercit la més mínima coacció sobre ls que bonament volguessen treballar.

Proba de aixó, es que dilluns s' obriren totes las fàbricas a Manresa, creguts los industrials de que 'l 80 per cent al menos dels treballadors acudirian a la teyna,

donant per bèn despedits als comissionats de las asociaciones obreras. Los fabricants s' enganyavan: sols dos ó tres dotzenas de donas, en sa major part emparentadas ab los majordóms, respogueren al reclám de la campana. La forsa pública recorria 'ls carrers per evitar coaccions y amenassas. No tingué ocasió de reprimirne la més mínima. Los obrers deixaren de sortir de sas casas.

De manera que l' esperit de resistencia es espontáneo. Ni tenint la fam y la miseria per única perspectiva pensan en cedir, tan imposats estan del agravi que s' ha dirigit a sa dignitat de obrers associats.

En sas reunions no hi ha més que una veu per proclamar la resistencia a tota costa, y las donas, las primeras que sufrihen las tristas consecuencias qu' experimenta la familia sense pá, son las més entusiastas, las més decididas, las més resoltas en contra de tota idea de capitulació.

La classe obrera manresana ofereix l' aspecte de un exercit sitiado per fam, y preferint la mort a la deshenra.

No hi ha que contar ab l' intervenció amistosa de las autoridades conservadoras.

Pero a falta del auxili de las autoridades, existeix una forsa poderosa, y aquesta está tota entera marcadament a favor dels que tan injustament se veuhen vexats y oprimits. Me refereixo a la forsa de la opinió pública.

La opinió pública ha vist indignada que apenas constituhit lo gòbern conservador, los fabricants de Manresa hajan despedit tots a una als comissionats de las asociaciones obreras, donant a la sufrida classe treballadora una indigna botetada. L' opinió pública comprén que de aquí y solzament de aquí deriva l' actual conflicte, y 's dol vivament de la intemperancia de aquells fabricants.

La opinió pública ha vist ab escándol lo ocorregut en la fàbrica de Palá, situada entre Cardona y Suria, ahont s' exige als obrers la presentació de las libretas d' associats, per esqueixarlas, baix pena de perdre la colocació. L' opinió pública s' ha irritat molt justament de que 'ls que no cediren a tan absurda exigencia siguessen expulsats punt en blanch, no sols de las fàbricas, sino de las casetas que ocupavan en la colonia, sense respectar siquiera a un pobre imedit, que fou tirat al carrer de la manera més cruel é inhumana.

Y l' opinió pública está en lo cas de fer efectius los seus sentiments en pró dels treballadors de aquella comarca.

Ja 'ls gremis de Manresa, la representació més genuina de la classe mitja, han comensat a donar l' exemple, proporcionant aliments als obrers necessitats. ¿Se vol una prova més manifesta de las simpatias de la verdadera classe mitja en pró de la classe proletaria, victima del feudalisme de alguns fabricants?

Nosaltres sols desitjem que aquest exemple de humanitat trobi imitadors en tot Catalunya: que tothom, rics y pobres, envihi 'l seu óbol als desgraciats treballadors manresans, que lluytan avuy no per aumentar sòn salari, sino per mantenir lo que l' home té de més respectable, la seva dignitat.

Aixís, tal vegada, podran evitarse 'ls horrors de un paro general, que tants conflictes produhiria; y 'ls fabricants de Manresa, únichs promovedors del estat lamentable de aquella població, mudaran de parer, si

veuhen que tot Catalunya 's posa al costat de las sevas victimas, no ab la boca, sino ab lo cor y ab la butxaca. Las victorias de la opinió, sols aixís se guanyan.

P. K.

NOTA IMPORTANT.

Corretjiam las probas de aquest article destinat al present número, qual confecció, en virtut de la festa del divendres y de la gran tirada que fa la CAMPANA hem hagut de anticipar; quan hem vist que la huelga de Manresa, ha pres proporcions extenentes a altres punts de Catalunya y principalment al Plá de Barcelona.

La actitud de las autoridades conservadoras nos imposa certa cautela, y per altra part la falta de temps no 'ns consen, com desitjariam, extendrens en consideracions sobre 'ls actuals successos, en la nova forma en que 's presentan.

PINIONS de 'n Cánovas sobre las elecciones españolas:

«Lo gòbern tindrà sempre majoria en las elecciones y oblidrà 'ls resultats que vulga.»

»Per aixó durant lo reynat de Alfonso XII, aquest princip tingué sempre 'l ferm

propòsit de deixar als partits liberals y conservadors succehirse en lo poder cada tres ó quatre anys.»

Ab aquestas paraulas lo Mónstruo comensa ja a ensenyar las unglas per lo que respecta a las primeras elecciones per sufragi.

Lo gòbern tindrà sempre majoria. Està bé. Pero consti que 'l país si li falsifican lo vot, tindrà sempre pitos a punt; pitos legítims y ruidosos.

Y molts cops darrera dels huracans, venen las tempestats que tót ho trinxan.

La reyna regent estava empenyada en concedir l' indult a Higinia Balaguer. Pero en Cánovas se mostrá resolt a que l' indult no sigues concedit.

Resultat: que la reyna regent pensa una cosa y en Cánovas un altra: que la reyna regent té un desitj veherent y en Cánovas s' empenya en contrariarlo.

A dreta lley, en Cánovas devia presentar la dimissió. Lo país hauria dit:—S' ha entrabancat ab lo patibul y ha caygut de bigotis.

Consti que ab menos motiu va caure en Sagasta.

Ara bé: produhida la crisis per la qüestió concreta de la Higinia Balaguer, era precis buscar una persona que s' encarregues de constituhir ministeri.

Y aquesta estava bèn indicada: no podia ser altre que un personatge que fa temps que busca ser ministre, y

groch y de color de mosca.
 Los catorze visitants
 no son res més que gitanos
 de lo més monumental
 que s' haja vist sobre 'l mapa.
 —¡Qué!— diu cridant:—¿qu' 'ls ha dat
 permís per entrá aquí?—Miri
 —respón un;—l' avis que hi há
 clavát á la seva porta.
 Solicité formá part
 del partit que vosté funda.
 —¿Gitanos en ell? ¡Oh cá!
 —¿No?—respon lo cap-de-colla:—
 Pues si no hi deixa ingressar
 gent de la nostra familia,
 ¡qué 'n tindrà poch de soldats!
 Lo qui fa una gitanada,
 tan solzament pot contar
 ab lo concurs dels gitanos.
 ¿No 'ns accepta? Pues, veurá;
 quedis sol y diverteixis...
 y guardis ben apuntat
 lo consell que vaig á darli:
 Si t' ganas de formar
 un partit p'el seu u propi,
 vaja á la Xina, que allá
 no 'l coneixen, y es possible
 que algú 's deixi engatussar.—
 La gitanada 's retira,
 don Cristino 's grata 'l cap,
 y ab cara de prunas agres,
 diu entre sí:—¡M' ha clavát!

C. GUMÁ.

LA PENA DE MORT.

HIGINIA Balaguer ha pagat lo deute
 que tenia ab la justicia humana.
 Dissapte exhalá l' últim sospir sobre
 'l patíbul, davant de una concu-
 rrencia de més de 40.000 personas.
 Hi hagué cargas de caballeria, ma-
 segaments y alguns ferits y desca-
 labrats.

De las vuit del matí á dos quarts
 de sis de la tarde permanesqué 'l
 cadáver agarrotat á la vista del públich. Tenia la cara hor-
 riblement amoratada, la llengua fora de la boca: lo sol que
 hi batia de plé á plé li donava un aspecte tétich: lo vent ju-
 gava ab sos cabells, de manera que á certa distancia sem-
 blava que la difunta movia 'l cap.

Y tot Madrid desfilá davant del patíbul, empés no per la
 compassió, no p'el desitj d' exemplaritat: mogut sols per la
 curiositat, per l' afany de sensacions fortes.
 ¡Ditxosa pena de mort!

Higinia Balaguer, considerada com á única autora del
 crim del carrer de Fuencarral, ha excitat la compassió de
 tothom. Los periódichs han omplert la major part de sas
 columnas parlant d' ella. Han contat fil per randa lo que
 deya, lo que feya, lo que menjava, las horas que dormia.
 A la capella no va faltarli res: cor que vols, cor que desit-
 jas. Va dinar ab vaixela de plata, va atiparse de carmetlos
 y llaminaduras va experimentar lo que 'n diuhen consols
 de la religió: caballers de la noblesa, convertits en germans
 de la Pau y la Caritat van ferla individua de no sé quina
 confraría: altres se disputavan sas deixas com si fossen las
 reliquias de una santa. Ella mateixa digué qu' era més fe-
 lissa que ningú perque se 'n anava al cel.

Y funcionava 'l telégrafo activament, febrosament, soli-
 citant l' indult Per l' indult de la Higinia se interessava
 tothom, y fins la reyna regent se mostrava inclinada á con-
 cederlo, y l' hauria concedit á no ser en Cánovas.
 ¿Quina exemplaritat pot oferir la pena de mort, quan se
 presenta rodejada de tant regalo, de tantas atencions, de
 tants consols? Lo criminal que 's troba en la situació de la
 Higinia s' eleva, 's dignifica, se fa superior als demés hom-
 mes. Un individu qualsevol que tingues la mania de la
 notorietat, deixaria apretarse 'l ganxot, sols per disfrutar
 de tants obsequis y de uns medis tals de ferse célebre.
 ¿Es aixó lo que 's proposan los partidaris acérrims de la
 imposició de la última pena?

La Higinia va morir carregant sobre la seva cómplice
 Dolores Avila, tota la odiositat del crim. Coneixedora de las
 cosas del món, va dir:

—La Dolores té 14.000 duros robats á ma senyora, y ab
 una suma aixís, lo qu' es á presiri no hi está ni dos anys.
 No obstant, la justicia humana havia determinat que la
 Dolores Avila no era tant culpable com la Higinia. De con-
 siderarla igualment culpable, en lloch dels 18 anys de pre-
 siri, hauria sigut condemnada també al pal.

Donchs, ab tot y ser menos culpable, segóns los fallos de
 la justicia ¿qu' s' ha recordat d' ella per consolarla? Ningú
 enterament. Las mateixas presas de la presó de donas, que
 tingueren per la Higinia atachs histérics de compassió,
 tractavan de matar á la Dolores, tant, que 'l director del
 establiment tingué de mudarla de calabosso per evitarli
 una desgracia.

¿Qué significa aixó? ¿No excita més despreci la persona
 que va á presidi que la que puja al patíbul? ¿No causa més
 repugnancia y més aversió l' una que l' altra?

En lo present cas la morta moralment es la Dolores Avi-
 la: la viva, la triufant es la Higinia Balaguer.

Tot, gracias al patíbul.
 Moralistas: penetréu de una vegada fins al fons de la
 conciencia dels homes que tals contrassentits patrocina, y
 suprimiu de un cop lo desmoralizador espectacle de la pe-
 na de mort!

P. DEL O.

L' sortir Sagasta de Madrid, va te-
 nir un despidio afectuós y entus-
 siasta. Més de 5.000 personas l'
 aclamaren, trasladantlo al vagó
 en triunfo.

Aixó no més perque ha caygut
 del ministeri.

Ara figurinse que un día se fica
 'l tupé dintre del gorro frigi, se
 'n va á l' estació del carril y pren bitllet per l' estació
 de la República... Aquest dia 'l proclaman Déu.

D. Antón sosté que la pena de mort es l' única qu' es
 exemplar.

No es veritat. Hi ha una pena més exemplar encare:
 la de ser xiulat en públich, es á dir la *mort política*.

Y á pesar de tot, los que la sofreixen se 'n riuen y
 tornan sempre á las andadas.

Un dato curiós.

Per conmemorar la festa del 14 de juliol, á París sols,
 van consumirse 1.300.000 metros cubichs de gas.

Es á dir: una cantitat de gas suficient pera rodejar lo
 globo terrestre ab una linea de metxeros colocats á 50
 metros de distancia 'ls uns dels altres y cremant deu ho-
 ras seguidas.

Está vist: no hi ha res que *donga més llum* que la
 República.

Diuhen los conservadors que las próximas eleccions
 serán molt *accidentadas*. Ja se perqué ho diuhen. Per
 lo següent:

Quan se las vejin perdudas
 tindrán petaments de dents,
 unas convulsions terribles,
 y en fi, tindrán *accidents*.

Onze conservadors, tots los que hi ha á la provincia,
 van anar á rebre al Sr. Mataró, al pendre possessió del
 càrrech de governador de Girona.

Onze ó sigan vintidugas mans, á cinch dits cada una
 110 unglas conservadoras.

Ja n' hi ha prou per deixar á aquella provincia com
 un Sant Llätzer.

Un argument de D. Práxedes que no t'è retop.

«Quan jo governava, deya en Cánovas que la politica
 liberal comprometia á las institucions. Y á pesar de tot
 lo primer que ha fet al pujar al gobiern ha sigut dir que
 continuaria la politica liberal.»

—Mónstruo: ¿no sents? ¿qué respóns á aixó que 't diu
 D. Práxedes?

Lo Mónstruo dona una mirada de gayrell, se signa ab
 lo dit lo forat de la manduca y barboteja:

—Ara no puch dir res: tinch la boca plena.

Sembla que á n' en Fabié la casaca de ministre li vé
 molt ample. L' altre dia D. Antón va examinarlo.

—Vamos á veure, va dirli, ¿qué pensa fer per lo que
 respecta á Cuba?

—Tinch pensaments trascendentalissims—respóngué
 'l ministre apotecari—projectes en estudi que han de
 produhir un gran efecte.

—¿Pot adelantar alguna de aquestas ideas?—va pre-
 guntarli 'l Mónstruo.

—No hi ha cap inconvenient. Per comensar estich
 preparant una real ordre, manant que 'ls negres s'
 emblanquinin y que 'ls blancs s' enmascarin. Ja veu que
 aixó canviarà radicalment l' aspecte de aquella isla.

Lo general Jovellar va anar á despedir á n' en Sagasta
 y dos dias després acceptava un convit de 'n Cánovas.

No es extrany. Lo mateix general va contribuir á
 preparar la batalla de Alcolea y alguns anys després
 preparava 'l pronunciamient de Sagunto.

Las anguilas, ja se sab,
 relliscan com ellas solas;
 pero totas las anguilas
 van á pará á la cassola.

S' ha donat ordre de que 's concedissen llicencias
 temporals á un 15 per cent dels soldats que actualment
 serveixen en las filas.

Questió de ranxo. Los conservadors venen afamats y
 'l necessitan tot per ells.

En Dabán s' ha presentat á D. Antón, ab la pretensió
 de qu' l' admeti com á conservador, y vanagloriantse
 de ser l' heréu del general Cassola.

Sembla que 'l Mónstruo li ha respost:
 —Bé, ja veurá, Sr. Dabán: de cassola ja 'n tenim. Lo
 que 'ns falta es arrós per tots los que 'n demanan.

Un dels propósitos de 'n Sagasta es anar á Zaragoza á
 pronunciar un discurs polítich.

Segona edició de aquellas manifestacions del any 88.
 Perque encare que 'ls saragossans no toquin lo pito,
 ningú podrà evitar que á D. Antón li xiulin las orelas.

A San Sebastián fa molt fret.
 Sempre succeheix aixís. Lo fret se deixa sentir, ape-
 nas los conservadors se posan á fer provissió de llenya.

L' ex-general Boulanger, cansat de corre aventuras,
 sembla que t'è pensat dedicarse á las empresas agricolas.
 A tal efecte ha escrit á París demanant que li envihin lle-
 vors pera fer no sé quins ensaigs.

¿Vol escoltar un consell? Dedicuis ab preferencia al
 cultiu de las *carabassas*.

Jo tinch la seguretá que 'n treurá de molt hermosas.

La industria taponera está amenassada p'els drets ex-
 cessius que 'l govern nort americá projecta imposar al
 suro elaborat.

¡Pobra industria espanyola! Los extrangers li tancan
 las fronteras, mentres los guberns del país la fan victima
 de la competencia mes desastrosa.

Los tapers podrán dir qu' entre 'ls uns y 'ls altres, l'
 enviarán á ca 'n Tàps.

De acudits graciosos no 'n tenen sols los capellans de
 Catalunya. En un poble de Castilla un rector s' ha pres
 p'el seu compte una especie de loteria mistica sumament
 original. En aqueixa loteria en lloch de premis, se rilan
 cástichs, de la següent manera.

Hi ha dos bombos: l' un ab lo nom de totas las devo-
 tas, y l' altre ab paperets cargolats, que indican la peni-
 tencia que cada una ha de cumplir.

La ría consisteix en extreure un nom de la urna pri-
 mera y 'l cástich corresponent de la segona.

A l' una li toca una part de rosari, á l' altre un dia de
 dejuni, á la de més enllá un trisagi.

Y ¿cosa rara! A las més jovenetas, més tendretas, més
 vistosetas, dona la casualitat que 'ls toca sempre lo ma-
 teix: anar tres nits seguidas á la rectoria á fer *exerci-
 cis espirituals* ab lo rector.

¡Alsa, llop!

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NÚMERO.

1. XARADA.—Ar-ma-ri.
2. ANAGRAMA.—Oli-Lió.
3. TRENCA-CLOSCAS.—Lo primer amor.
4. GEROGLÍFICH.—Entre dents passan los aliments.

Han endavinat las 4 solucions R. Pentinadora, Antón
 dels porchs y Pau Cirilo; n' han endavinadas 3 Un Cica-
 tero y Pau Guerra; 2 Cómich tronat; y 1 no més, Un man-
 resá, Pal y trocas y Déu lo féu.

Suscripció á favor dels obrers de las Tres classes
 de vapor, sense feyna.

	Pessetas.
SEMA ANTERIOR.	15'90
Juan Juliá.	1
J. B. (Espiritista).	5
A. A.	2'50
Juan Victori.	3
Miquel Ferré.	2
F. A., de Tarrasa.	1
J. G., de Tarrasa.	0'50
Total.	29'90

(Continúa oberta la suscripció.)

CORRESPONDENCIA PARTICULAR.

Ciudadans P. Salabert, Llangosta, Anton dels porchs, Pere Ses-
 quitlla, J. Satsoc, Prudencia, J. Ribas, J. Sicart, H. y Candelero,
 Una florista y Escola retirat:—Lo que 'ns envían aquesta semana
 no fa per casa.

Ciudadans Pau Guerra, Mr. Eugon y C.ª, B. Paco Mir, Mayet, F. A.
 Misericorn, Joan Cots, Dolors Mont, J. Staramsa, y E. S. y A.:—In-
 serrarém alguna cosa de lo que 'ns envían.

Ciudadá Aguieta: De las composicionetas en vers n' aniran dos:
 la prosa conté una idea que la aprofitaré.—Jaume Piquet: Publi-
 carem la poesia y gracias per haverla enviada.—Autor de *Fets de
 un sabater*: Aquestas cosas no 's portan als periódichs; si poden
 probarse, s' envían al jutje.—Dr. Tranquil: Per publicarse haura de
 correjirse: si ho fes vosté mateix trayent los ripis que hi ha, mil-
 lor.—J. Aran y Gaya: Li agrahim l' advertencia; pero consilli que
 nosaltres no demaném la fé de batisme a cap de nostres colabora-
 dors.—Xanigots: Los versos van bé, com també molta part de lo que
 'ns remet. Vosté s' ha tornat mico fent lo trenca closcas: a nosal-
 tres comprobantlo 'ns ha succehit lo mateix y no n' hem tret l' ar-
 gya clara.—Ll. Milla: L' article está molt bé y li agrahim.—E.
 Martí Giol: Ab lo de vosté 'l lector se posaria massa trist.—Arnau:
 En lo séu hi ha cosas molt aprofitables; pero tot plegat es tan llarch
 y tan difús... De las cantarelas n' aprofitaré algunas.—J. Ala-
 dern: Tant la poesia com la majoria dels epigramas s' insertaran.

LOPEZ, Editor.—Rambla del Mitj, 20.

Barcelona: Imp. de Lluís Tasso, Arch. del Teatro, 21 y 22.

Los que més contents están de la vinguda del Mónstruo.

De certs tractes ne venen certs tractats.

La institutriz.

Un drapaire que busca material pel seu partit.

—Me llaman veleta... y soy Beranger. (Unica manera de ocupar posiciones elevadas.)

De apotecari a ministre. ¡No 'n farà pochs de pegats!

A qui Déu no dona fills, la gana li dona companys.